

Statenvoorstel 50/09 A

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 20 november 2009

Statencommissie : Commissie Ruimte en Milieu, 16 oktober 2009
Commissie Bestuur en Middelen, 16 oktober 2009

Onderwerp

Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant

's-Hertogenbosch

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

Directie

Ecologie

Bijlage(n)

-

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Samenvatting

Het vervallen van de Grondwaterwet en andere nieuwe ontwikkelingen zijn redenen om de bestaande systematiek voor de grondwaterheffing te vereenvoudigen. In de Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant wordt dit bereikt door een vrijstelling van de heffingsplicht voor grondwateronttrekkingen die niet het gebruik van water als doel hebben (zoals bronbemalingen) en een heffingsvrije voet van 150.000m³ per jaar.

1. Inleiding

De rijksoverheid heeft besloten om te komen tot één integrale Waterwet (Wet van 29 januari 2009, houdende regels met betrekking tot het beheer en gebruik van watersystemen). Hierbij staat het waterbeheer centraal. Alle aspecten van het watersysteem worden nu in samenhang bekeken.

De bestaande Grondwaterheffingsverordening 2000 is volledig gebaseerd op de Grondwaterwet (Gww), die komt te vervallen met de inwerkingtreding van de Waterwet. Door de Waterwet komt een belangrijk deel van de grondwaterbeheertaken bij de waterschappen te liggen. Alleen de bevoegdheid voor vergunningverlening voor onttrekkingen door waterleidingbedrijven, door industrieën voor onttrekkingen groter dan 150.000 m³ per jaar en voor bodemenergiesystemen blijft bij de provincie. Alle overige onttrekkingen komen onder de bevoegdheid van het waterschap te vallen. De bevoegdheid voor het opleggen van een grondwaterheffing blijft bij de provincie. De heffing kan hierbij opgelegd worden op alle onttrekkingen, dus ook op de onttrekkingen waarvoor de waterschappen bevoegd zijn.

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

Wijziging wettelijk kader en opgetreden ontwikkelingen

De Grondwaterwet, die komt te vervallen bij de inwerkingtreding van de Waterwet, kent een register waarin alle grondwateronttrekkingen worden ingeschreven (artikel 13 Gww). Dit register vormt de basis voor de heffingsplicht. Omdat de bevoegdheid voor registratie, vergunningverlening en heffing bij de provincie ligt, kan thans volstaan worden met één register voor het uitvoeren van alle aspecten van de wet.

Bij de Waterwet zijn de bevoegdheden verdeeld tussen provincie en waterschappen. Voor de uitvoering van de grondwaterheffing zijn specifieke registratiegegevens nodig en zullen eisen gesteld moeten worden aan de verantwoordelijkheid bij het vastleggen van de gegevens.

Behalve de wijzigingen in het wettelijk kader zijn de volgende ontwikkelingen opgetreden, die gevolgen hebben voor de uitvoering van de huidige grondwaterheffingsverordening.

Ten aanzien van bronbemalingen is de afgelopen decennia een beleid gevoerd gericht op het terugbrengen van het water in de bodem. Bij het betalen van de heffing mag de hoeveelheid water die in de bodem is gebracht in mindering worden gebracht op de onttrokken hoeveelheid. Het overgrote deel van de grotere onttrekkingen behoeft hierdoor geen heffing te betalen omdat in de praktijk de volledige onttrekking weer terug gebracht wordt in de bodem.

Vanaf 2000 zijn onttrekkingen voor berekening registratie- en heffingsplichtig. Bij de invoering hiervan bestond de verwachting dat ook de Grondwaterbelasting (gebaseerd op de Wet belastingen op milieugrondslag) hierop van toepassing zou worden en dat voor de uitvoering van de heffing gesteund zou kunnen worden op de activiteiten van de Belastingdienst. Door het Rijk is echter besloten de grondwateronttrekkingen voor berekening volledig vrij te stellen van de Grondwaterbelasting. Daarnaast is met het landbouwbedrijfsleven overeengekomen dat deelnemers aan het project Beregenen op Maat / Agrarisch Grondwaterbeheer, een vergoeding ontvangen die gelijk is aan de te betalen heffing. Van de ongeveer 7.300 vergunninghouders nemen nu ongeveer 2.400 deel aan dit stimuleringsproject.

Van grondwateronttrekkingen die het oogmerk hebben de grondwaterstand te reguleren is niet steeds duidelijk of zij onder de Grondwaterwet, en daarmee onder de grondwaterheffingsverordening, vallen of behoren tot ont- en afwatering. Het is gewenst om dergelijke onttrekkingen op een zelfde wijze te behandelen.

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

Grondwaterheffing onder de Waterwet

Gelet op de hiervoor geschetste wijziging in het wettelijk kader en de opgetreden ontwikkelingen heeft het volledig handhaven van de huidige systematiek voor de grondwaterheffing na inwerkingtreding van de Waterwet, aanzienlijke gevolgen voor de uitvoering van de regelgeving. Bij de uitvoering van het vergunningenbeleid door de waterschappen zullen verschillen kunnen ontstaan die gevolgen hebben voor de uitvoering van de grondwaterheffing. In de Verordening grondwaterheffing zullen daarom voorwaarden moeten worden aangegeven waarbij gegarandeerd wordt dat in de gehele provincie grondwateronttrekkers gelijk worden behandeld. Verder zal een vorm van dubbele aangifte en mogelijk dubbele registratie gaan ontstaan om aan de minimale eisen van de belastingwetgeving te voldoen. Ook het huidige beleid voor de heffing en vergoeding voor deelname aan stimuleringsprojecten in de landbouw gaat uit van één beleid voor de gehele provincie. Onder de Waterwet is dit niet meer gegarandeerd.

Voor het verkrijgen van een eenduidige en uitvoerbare regelgeving voor de grondwaterheffing is daarom op twee punten een belangrijke vereenvoudiging in de Verordening grondwaterheffing doorgevoerd.

Heffing wordt alleen nog opgelegd aan onttrekkingen die als doel hebben het water te gebruiken. Alle onttrekkingen, zowel tijdelijke als permanente, met uitsluitend tot doel het reguleren van de grondwaterstand worden vrijgesteld. Tevens wordt voor alle grondwateronttrekkingen uitgegaan van een heffingsvrije voet van 150.000 m³ per jaar per inrichting.

Door de heffing te beperken tot onttrekkingen die het gebruik van water als doel hebben, wordt bereikt dat permanente en tijdelijke onttrekkingen gericht op het reguleren van de grondwaterstand gelijk worden behandeld. Het toepassen van een heffingsvrije voet heeft tot gevolg dat de uitvoering van de Verordening grondwaterheffing sterk wordt vereenvoudigd en dat toch alle onttrekkers van grondwater gelijk worden behandeld. Door deze vereenvoudiging kan met één systeem van registratie worden volstaan omdat het gaat om onttrekkingen die onder het bevoegd gezag van de provincie blijven vallen.

Toepassing van de grondwaterheffing

Met de invoering van de Waterwet is het toepassingsgebied voor de heffing gelijk gebleven. In de Waterwet is bepaald dat de heffing alleen gebruikt mag worden ter bestrijding van de ten laste van de provincie komende kosten:

- a. van maatregelen, direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van onttrekkingen en infiltraties;
- b. in verband met voor het grondwaterbeleid noodzakelijke onderzoeken, nader uitgewerkt in het Waterbesluit;

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

- c. in verband met het houden van een register ter zake van onttrekkingen en infiltraties;
- d. in verband met de vergoeding ingevolge artikel 7.11, eerste lid van de wet (bestuurscompensatie), voortvloeiend uit de uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer.

Artikel 7.4, tweede lid van de Waterwet geeft aan, dat aan deze heffing worden onderworpen de inrichtingen of werken bestemd tot het onttrekken van grondwater, die door Provinciale Staten worden aangewezen.

Gedeputeerde Staten kunnen regels stellen ten aanzien van de verplichting tot melden, meten en registreren van grondwateronttrekkingen enerzijds en de aangifteplicht anderzijds.

2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

Deze verordening is gebaseerd op de Waterwet. Wanneer begrippen of definities in deze verordening worden gebruikt, wordt bedoeld op de omschrijvingen die in de Wet belastingen op milieugrondslag (Wbm) worden gebezigd. Zo wordt in de Wbm aangegeven wat onder het onttrekken van grondwater wordt verstaan (de ontwatering of afwatering van gronden behoort hier niet toe) en op welke manier een inrichting tot het onttrekken van grondwater wordt gedefinieerd.

Artikel 2 Delegatie

Ten aanzien van heffingsplichtige inrichtingen is de provincie vergunningverlenend gezag (artikel 6.4 Waterwet). De provincie beschikt dus al over een aantal gegevens van deze inrichtingen. Het streven is om nadere regels (een Uitvoeringsbesluit) vast te stellen waarin een nadere uitwerking van de verplichting tot melden, meten en registreren enerzijds en de aangifteplicht anderzijds in samenhang wordt vormgegeven.

Nadere regels kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de wijze waarop de hoeveelheid onttrokken grondwater en de hoeveelheid in de bodem gebracht water gemeten dient te worden.

Artikel 3 Heffingsplichtig

Onder de Grondwaterwet bestond een relatie tussen het register en de grondwaterheffing. Deze is onder de Waterwet vervallen. Het benoemen van de heffingsplichtige is met andere woorden noodzakelijk omdat dit niet gebeurd is in de Waterwet.

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

Artikel 4 Grondwaterheffing

In de meeste gevallen is het heffingstijdvak gelijk aan het kalenderjaar. Voorzover onttrekkingen tijdelijk plaatsvinden (wat gelet op het karakter van de onttrekkingen die op grond van deze verordening heffingsplichtig zijn nauwelijks denkbaar is), betreft het heffingstijdvak de periode het tot de beëindiging van de onttrekking verstreken gedeelte van het jaar.

Artikel 5 Vrijstelling

In dit artikel is de vereenvoudiging van het grondwaterheffingstelsel opgenomen. De heffingsplicht is onder andere beperkt tot grondwateronttrekkingen die het gebruik van water tot doel hebben.

Artikel 6 Tarief

Het tarief van de heffing blijft ongewijzigd. Er is een heffingsvrije voet van 150.000 kubieke meter per jaar per inrichting opgenomen die betrekking heeft op alle onttrekkingen. De onderbouwing van dit tarief is opgenomen in het Provinciaal Waterplan 2010-2015.

Artikel 7 Aangifte

Bedrijven kunnen een aangifte uitsluitend langs elektronische weg indienen. Deze verplichting sluit aan bij de belastingwetgeving, waar op grond van artikel 8 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen eveneens een verplichting is opgenomen tot het doen van een elektronische aangifte door rechtspersonen en natuurlijke personen die een onderneming voeren. Een burger moet ook in de gelegenheid worden gesteld om een papieren aangifte te doen. In de praktijk zullen er geen burgers zijn die meer dan 150.000 m³ per jaar onttrekken.

Artikel 8 Registratieverplichting

Grondwateronttrekkers zijn gehouden om een eigen administratie en registratie te voeren. Deze administratie wordt mede gebruikt ten behoeve van de aangifteplicht van artikel 7 van deze verordening. De registratieplicht valt samen met de registratieplicht gebaseerd op het Waterbesluit.

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

3. Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

mw. J.R.H. Maij-Weggen

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: D.A.B. van Zwieten-Seip toestel (073) 680 80 66

Ontwerp-besluit 50/09 B

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 20 november 2009

Statencommissie : Commissie Ruimte en Milieu, 16 oktober 2009
Commissie Bestuur en Middelen,
16 oktober 2009

's-Hertogenbosch

Onderwerp

Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

Directie

Ecologie

Bijlage(n)

-

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 15 september 2009;
- Gelet op artikel 7.4, eerste lid, van de Waterwet;
- Gelet op artikel 105 en artikel 143 van de Provinciewet;
- Gezien de adviezen van de commissie Bestuur en Middelen en Ruimte en Milieu van 16 oktober 2009;
- Overwegende dat Provinciale Staten de Grondwaterheffingsverordening Noord-Brabant 2000 hebben vastgesteld op grond van de Grondwaterwet;
- Overwegende dat de Grondwaterwet door de inwerkingtreding van de Waterwet komt te vervallen;
- Overwegende dat de Waterwet een andere inhoudelijke benadering heeft die tot dusdanige ingrijpende wijzigingen voor de Grondwaterheffingsverordening Noord-Brabant 2000 leidt, dat een nieuwe Verordening grondwaterheffing Noord-Brabant wenselijk is;

besluiten:

1. vast te stellen de volgende regeling:

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. de wet: de Waterwet.
 - b. grondwaterheffing: heffing bedoeld in artikel 7.4, eerste lid van de wet.

Artikel 2 Delegatie

1. Door Gedeputeerde Staten kunnen regels worden vastgesteld over de wijze waarop de pompcapaciteit van een inrichting bepaald wordt.
2. Door Gedeputeerde Staten kunnen regels worden vastgesteld met betrekking tot de wijze waarop aangifte wordt gedaan en de wijze waarop de hoeveelheden onttrokken grondwater en in de bodem gebracht water gemeten wordt.

Artikel 3 Heffingsplichtig

Heffingsplichtig is de houder van een inrichting die grondwater onttrekt.

Artikel 4 Grondwaterheffing

1. De grondwaterheffing wordt verschuldigd op het moment van het onttrekken van grondwater.
2. De grondwaterheffing wordt geheven bij wijze van aanslag.
3. De grondwaterheffing wordt achteraf geheven over de in het heffingstijdvak onttrokken hoeveelheid grondwater, gemeten in kubieke meters.
4. Het heffingstijdvak is gelijk aan het kalenderjaar of, bij beëindiging van een onttrekking, het verstreken deel van het kalenderjaar.
5. Bij de invordering van de grondwaterheffing wordt geen kwijtschelding verleend als bedoeld in artikel 26 van de Invorderingswet 1990.

Artikel 5 Vrijstelling

De houder van een inrichting is vrijgesteld van grondwaterheffing indien:

- a. de grondwateronttrekking niet het gebruik van water als doel heeft;
- b. bij de grondwateronttrekking geen grotere pompcapaciteit wordt gebruikt dan 10 m³ per uur.
- c. grondwater wordt onttrokken bij of ten behoeve van het opsporen of winnen van delfstoffen of aardwarmte in de zin van artikel 1 van de Mijnbouwwet, voor zover het onttrekken op een diepte van meer dan 500 meter beneden de oppervlakte van de aardbodem plaatsvindt;

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

Artikel 6 Tarief

1. De heffing bedraagt € 0,019 per belastbare kubieke meter.
2. Per inrichting geldt een heffingvrije voet van 150.000 m³ per jaar.
3. Indien water is geïnfiltreerd in de zin van de wet, danwel indien op grond van vergunningsvoorschriften water actief in de bodem is gebracht, danwel water in de bodem wordt gebracht op basis van een overeenkomst met het bevoegd gezag, wordt de heffing berekend over het saldo van het aantal kubieke meter water verminderd met het aantal kubieke meter water, dat door de houder van de inrichting in de bodem is gebracht.

Artikel 7 Aangifte

1. Aangifte wordt gedaan door middel van het toezenden aan Gedeputeerde Staten van een door Gedeputeerde Staten vast te stellen aangifteformulier, telkenmale in de maand januari of, bij beëindiging van de onttrekking, binnen een maand na die beëindiging.
2. De aangifte, bedoeld in het eerste lid, geschiedt langs elektronische weg indien de houder van de inrichting een rechtspersoon betreft, danwel een natuurlijk persoon die een bedrijf of een zelfstandig beroep uitoefent.
3. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd, bij het uitblijven van de aangifte, bedoeld in het eerste lid, ambtshalve een aanslag op te leggen van de onttrokken en weer in de bodem gebrachte hoeveelheden water.
4. De ambtshalve opgelegde aanslag, bedoeld in het derde lid, treedt in de plaats van de uitgebleven aangifte.

Artikel 8 Registratieverplichting

De houder van een inrichting die meer onttrekt dan 150.000 m³ per jaar en waarbij de grondwateronttrekking het gebruik van water als doel heeft, registreert de grondwateronttrekking.

Artikel 9 Intrekking

De Grondwaterheffingsverordening Noord-Brabant 2000 wordt ingetrokken.

Artikel 10 Overgangsrecht

Voor grondwaterheffingen over grondwateronttrekkingen gedaan voor de inwerkingtreding van deze verordening, blijft de Grondwaterheffingsverordening Noord-Brabant 2000 zijn gelding behouden.

Artikel 11 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2010.

Artikel 12 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Verordening grondwaterheffing
Noord-Brabant.

Datum

15 september 2009

DIS-nummer

1583170

's-Hertogenbosch, 20 november 2009

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de griffier